

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egy évre ... 150 Lei.
 Fél évre ... 75 Lei.
 Egy negyed évre 87.50 Lei.
 Egy óra ... 19.50 Lei.

Nyitási költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ISZTERGESSZŐFŐSÉG
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény
 Társaság,
 Boulevardul Regele Erdi
 sand I. (Józsei) Ioh.-ut 22-
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, november 30.

Dela Comandamentul Corpului Vanatorilor Oradea-Mare

Zilnic se prezinta la acest comandament diferite persoane, care solicita permisiunea de a trece frontiera, — invocand motive extra urgente. Se face cunoscut pentru stiinta tuturor: 1. Nimănui nu-i este permis a trece frontiera fara pasaport legal liberat de Mia, de interne prin Prefectura judetului respectiv. 2. Pasaportele vor trebui sa fie provazute cu viza Consulatelor tarilor unde voesc a calatori si viza serviciului de siguranta a garizoanei de uita este. 3. Locuitorii din interiorul tarii vor putea trece frontiera avand numai vizele specificate la punctul 2, fara a li-se ma face vize militare. 4. Locuitorii judetului Satu-Mare, Bihor si Arad nu vor putea trece frontiera fara a avea si viza acestui Comandament. 5. Pentru obtinerea vizei specificate la punctul 4, solicitatorii vor face cerere scrisa cu timbru (legal) de un leu si timbru de ajutor de zece bani, atasand la cerere si pasaportul pro vazut cu vizele cerute la punctul 2, rezultatul se va primi in 24 oare dela predarea ce e ei, facandu-se totodata cunoscut, ca acele cereri ce nu vor indeplini prevedelire de mai sus, se vor clasa la dosar. 6. Prezentarea de asemenea cereri se vor primi zilnic la acest Comandament (Biroul de informatii) numai intre orele 11—11.30. 7. In conformitate cu ordinile in vigoare se face cunoscut, ca nu se poate aproba convorbiri la frontiera cu persoane din Ungaria, ci numai preste frontiera, avand pasaportele legale, ori ce cerere sau interventie, pe langa ca nu se va lua seama, dar: atat solicitatorului, cat si inetrventorului, vor li pusi in supraveghiere pentru neexecutarea de dispozitii. Comandamentul Corpului Vanatorilor nr. 5689.

România kővete Budapesten

BUCURESTI. Az Indreptarea jelent: A trianoni béke magyarországi ratifikálásával a békeállapot végleg bekövetkezett Románia és Magyarország között. A diplomáciai viszony felvétele a nemzetközi jog szabályai szerint nem csupán katonai bizottságok, gazdasági missziók működésében nyilvánul, hanem most már kölcsönösen megjelennek a két ország fővárosában a meghatalmazott miniszterek Románia részéről a Budapestre delegált meghatalmazott miniszter Starcea ezredes. Románia budapesti kővete, a kővetség személyzetével és kővetség hivatali felszerelésével ma utnak indul Bukarestből a magyar fővárosba.

A valutapiac.

Páris, november 28. Dollár 16.40, leu 24.50, márka 23.75. Bucaresti: Dollár 62—63, lei, márka 98.5 bani. A dollár lángha, a márka szilárd. Arad: Dollár 64—65 lei, márka 1 leu. Timisoara (Temesvár): Dollár 64 lei, márka 1 leu.

A trónbeszéd szövege Az agrárreform és adózás.

BUCURESTI. Averescu tábornok elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen a parlamentet megnyitó trónbeszéd szövegét alapították meg. Az „Adeverul” szerint a trónbeszéd szövege röviden a következő: A trónbeszéd első sorban az agrár-problémával foglalkozik. Kijelenti, hogy a kormány komolyan fogott a földosztás megvalósításához és azon reményét fejezi ki, hogy az egész román nép lelkesedéssel fogadja ezt a nagy reformot, amelyet a legteljesebb szociális harmonia keretében kell megvalósítani. A parlament feladata, hogy ezt az

egész kérdést a mostani ülészak folyamán dűlőre vigye. Azután szót a trónbeszéd a pénzügyi reformokról, melyeket a kormány a parlament elé fog terjeszteni és különösen a progresszív jövedelmi adót emeli ki, melyet a közmozál teljes megalégedésére fognak alkalmazni. E tekintetben a trónbeszéd nagyon világos. Ez azt bizonyítja, hogy a kormány elhatározta a háborus vagyon megadóztatását. A trónbeszéd egy másik része a külpolitikáról szól, hangsúlyozván, hogy Románia a szövetségesek oldalán marad.

Friedrich menekül Budapestről. Fél a Tiszapertől.

Egy bécsi lap a következőket írja: Friedrich István elhagyni készül Budapestet. Távozását megelőzi az ilyenkor elmaradhatatlan hírlapi előkészítés: megjelennek a kommunikék. Németországba utazik a müncheni ébredőkkel összekötötést teremteni. Friedrich nem politikai küldetésben utazik, hanem — mint közudomásu — menekül a Tisza-tárgyalás előrelátható következményei elől. Friedrich István szűkebb környezetéből nyert információk megerősítik ezt a híresztelést. Friedrich utazásának menekülésszerű jellegét legeklatásában bizonyítja az,

hogy eladta Mátyásföldi gépgyárát, melyet pedig még miniszterelnöksége idején is személyesen vezetett és melynek üzemet millios befektetésekkel bővítette alig félesztendővel ezelőtt, mint a lapok is megírták akkoriban. Friedrich nem hajlandó a Tisza-tárgyalást végigküzdeni, mert a harc kimenetele az erők mai állása szerint csak kedvezőtlen lehet rá nézve. Friedrich környezetete szűkén azon a véleményén van, hogy jobb, ha Friedrich külföldre utazik és nem várja be, a míg az ügyesség indítványára előzetes letartóztatásba helyezik.

A Weitzer-gyár részvénytársaság fennmarad.

A Weitzer-vagongyár tegnap délelőtt az Aradi és Csanádi Takarékpénztár helyiségében tartotta rendkívüli közgyűlését. Heinrich Sándor alelnök nyitotta meg az ülést és megállapította, hogy 12 részvényes 519 saját és 11599 idegen részvény képviselőtében jelent meg. Bejelentette, hogy a rendőri hatóság a közgyűlés megtartását engedélyezte. Kötelességének tartotta Vigyázó László és Marcsi Béla igazgatók tevékenységéről a legelősmérobben nyilat-

kozni, mint akik a nehéz idők dacára is a vállalat ügyeit a társaság előnére vezették. Bejelentette azt is, hogy a vagongyár legközelebb ismét közgyűlést fog tartani az utolsó két év üzleti eredményeiről. Ezek után az igazgatóság javaslatára az alapszabályok 38. paragrafusát, melynek értelmében a társaság tartama a jövő év végén lejárt volna, oda módosították, hogy a társaság továbbbi fennállása határozatlan időre állapított meg.

A bonok beváltása.

LUI. KOLOZSVÁR.) Muntean pénzügyi államtitkár a bonok be váltásáról a következő kijelentést tette: A bonok beváltása december közepén válik aktuálissá. Addig tudniillik elkészül munkájával a többletbeváltó bizottság, amely a beváltásra bejelentett összegnél jóval nagyobb összeget kitevő, tényleg beváltásra ke-

rült összegek rendezésével foglalkozik. Ezekre a sok milliót kitevő beváltási többlet-összegekre tudvalevőleg szintén bonokat adtak ki. Ehhez a munkához kapcsolódik azonkívül az utólagos bejelentések intézése is. Amíg ezt a rendkívül feltorlódott munkát el nem végzi a bizottság, addig szó sem lehet beváltásról. Tehát nem pontosan december 10-ikével kezdődik a bonok beváltása, ha-

nem úgy hozzávetőleg december közepén.

A nagyvaradi vadász-hadtestparancsnokságtól.

Naponta előfordulnak esetek, hogy a parancsnokságnál egyesek megjelennek és sürgős okokra hivatkozva, határátelési engedélyt kérnek. Ebből kifolyólag a következőket hozzuk közudomásra: 1. A belügyminiszterium, illetve a megyei prefectura részéről kiállított szabályszerű utlevél nélkül senki g határt át nem lépheti. 2. Az utlevelet el kell látni azon országok konzulátusainak vizumával, mely országokba az utazás történik és ezenkívül az illetékes helyőrség, siguranta főnökségének vizumával is. 3. Az ország belső részében lakók utleveleinek csupán a 2. pontban említett vizumokkal kell ellátva lenniök, de katonai vizium nem szükséges. 4. Arad, Bihar és Satu-mare megyék lakosai a határátlépéshez a fenti vadász-hadtest parancsnokságának vizumát is tartoznak megszerezni. 5. A 4. pontban említett vizum megszerzése végett egy lei okmány és 10 bani segélybőlyeggel ellátott kérvényt kell benyújtani, és ahhoz csatolni kell a 2. pontban említett vizumokkal ellátott utlevelet Felek az eredményről 24 órán belül értesítenek, de mindazon kérvényeket, amelyek a felsorolt kellekekkel ellátva nincsenek traktárhoz teszik. 6. A kérvényeket 11 és fél 12 óra között lehet fenti parancsnokságnál (információs iroda) benyújtani. 7. A fennálló rendeletek értelmében tilos a határon magyarországi személyekkel beszélgetést folytatni. Ez csupán a határon túl és csak szabályszerű utlevél mellett van megengedve. Mindazok, akik ilyen kérelmet előterjesztenek, vagy ilyenekben közbenjárnak, kérésük elutasításán kívül, a rendelet be nem tartása miatt felügyelet alá helyeztetnek. Comandamentul Corpului Vanatorilor nr. 5689.

Hírdetmény.

A volt Magyarország és Erdély románakta vidékeinek Nagy Romániához való csatolását Alba Julían 1918. december 1-én kimondó nemzetgyűlés, éviördulójának megünneplése céljából Arad város prefektusának rendelete folytán közhírré teszem, hogy e napon délelőtt 9 óra 30 perckor a város területén levő összes templomokban felekezeti különbség nélkül ünnepélyes isteni tisztelet tartandó, mely alkalomból az egyes hivatalok kikiüldötteti, a g. kel. román székesegyház előtt a Piata Catedralen tartandó isteni tiszteleten és katonai njoncok esküdtételen pedig ezenkívül a katonai hatóságok is résztvesznek. Dehután fél 3 órakor, este pedig 8 órakor a városi színházban az ünnepély emelése céljából népies előadás fog tartatni, melyre a közönség ezuton is meghivatik.

monarchista mozgalom Németországban.

HÁGA. Vilmos volt német császár környezetéből jövő hírek szerint az excsászár meg van győződve arról, hogy rövidesen visszahívják a német trónra.

MÜNCHEN. A monarchista mozgalom egész Bajorországban annyira előrehaladt, hogy legközelebb a dinasztia visszahívása várható.

Irodalom és művészet.

* **A SZINTARSULAT HANGVERSENYE.** Szombaton a szintársulat magas színvonalon álló hangversenyt rendezett a Fehér Kereszt nagytermében. A közönség csak félig töltötte meg a széksorokat, pedig a nivós számok megérdemelték volna, hogy minél nagyobb számú közönség gyönyörködjék bennük. Z. Várady Margit, I. Halmos Mici, R. Horváth Mici, Takács, Barics, Szabó, Győző, Selmeczy, Kertész, Földes tudásuk és tehetségük legjavát nyújtották. Érthetetlen a közönségnek szinte tűnő távolmaradása, akkor, amikor a hangverseny nivóját a filharmonikusok két zeneszámmal is emelték.

* **A Tosca** mai előadása fél 9 órakor kezdődik.

* **A Modern Kabaré** mai teher műsora. 1. Nyitány. 2. „A Drma” Bohózat 1 felv. 3. Lenkei György baritonista. 4. Fila román táncosnő. 5. Nádassy Ernő komikus. 6. Parvulescu-Bébé román quartet. Szünet. 7. Bábjáték. Farkas Imre operettje 1 felv. Szereplők: Kiss Cecil, Rudas Bandi, Lantos Ferenc, Nádassy Ernő. 8. Halász Rózsi énekesnő. 9. Parvulescu táncosnő. 10. Várady Aladár komikus. 11. Walley a legjobb légakrobata. 12. Zárkudó. Holnap mutatkozik be az aradi közönségnek Kármán Etta előadóné, a Modern Kabaré jeles tehetségű új tagja.

* **A mozgóképszínházak műsora.** November 30-án az Apollóban: **Maciste III. rész.** Az Urániában: **A halál csodaszere.** Társadalmi dráma.

* **Maciste, a világhírű akrobata** harmadik filmjét kedden vetíti utoljára az Apolló színház. Nem kell bővebben ecsetelnünk azt, hogy a film milyen kitűnő szórakoztatást nyújt, ha megemlítjük, hogy a közönség a film első jelenetétől az utolsóig nem tud komoly maradni és Maciste minden egyes jelenése harsogó kacagást vált ki. A fő komikumot az képezi, hogy a hatalmas erejű Maciste pehelykönnyűséggel dobálódik még az emberekkel is, akik utját állják terveinek. A harmadik részben megtalálja az akrobata Genzani grófnő eltűnt gyermekét és kiderül, hogy a grófnő hipnotikus álomba van merülve, annyira rabja egy orvosnak, hogy még gyermeke visszatérése sincs reá semminő hatással. Macistének sikerül megszabadítani az orvos karmai közül a grófnőt és mentesíteni a szuggeszció alól. Az eladások régi rendben: fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

* **Halál csodaszere** címen szerdán péreg utoljára az Uránia színházban az olasz filmgyártás egyik kitűnő terméke. Az attrakciós bravurok, rendezési ötletek és a szereplők összeválogatása teszik tökéletessé ezt a nem mindennapi történetet s itt kitűnik, milyen páratlanul elsőrangú tud produkálni egy-egy olasz filmgyár. A főszerepet Nely Barneth játssza és alakítása nem mindennapi játékmódor, hanem kitűnő művészet.

Nem dönt a lakáshivatal.

Dr. Chicin Remus
a prefectusnál.

Dr. Chicin Remus, a lakáshivatal elnöke ma felkereste dr. Moldovan Silvius prefektust, hogy megbeszélje vele, mint fölöttes hatóságával, hogy a részére érkezett egymásnak ellentmondó sürgönyök vétele után mittévő legyen. Arra a megállapodásra jutottak, hogy addig, amíg a dél-előtti folyamán Bucurestibe küldött sürgönyre válasz nem érkezik, a fontosabb ügyekben döntést nem hoznak. Dr. Bucsan államtitkártól távirat érkezett a rendőrprefekturára, melyben utasítja a lakáshivatalt, hogy **Bota** Marcu

részére Müller és Fia cégtől a Botos Béni-téren rekvirált üzlethelyiség kiutalását helybenhagyja, továbbá helybenhagyja a Reinhardt Fülöp részére a saját házában dr. Singer Józseftől rekvirált lakásba való beköltözést. Ezáltal dr. Singer özv. **Hammerschlag** né lakásába megy, Hammerschlagné pedig **Springer** nék szintén a Reinhardt házában levő lakásába költözik. A sürgöny Springer lakására vonatkozólag úgy dönt, hogy Springernek Reinhardt Fülöp költségére alkalmas lakás rekvirálendő.

Incidens az ügyvédi kamara közgyűlésén.

Az aradi ügyvédi kamara vasárnap délelőtti rendkívüli közgyűlését különös incidens zavarta meg. A közgyűlést ugyanis **Parecz Béla** dr. elnök magyar nyelvű beszéddel nyitotta meg. Nyomban ez után **Miron** Jusztin dr. kért szót és románul a következőket mondotta: Az elnök ur megnyitójából megállapíthatom, hogy a kamara vezetősége nem tud beleilleszkedni a megváltozott viszonyokba. Ugy látom, hogy a kamara vezetősége nem alkalmazkodik ahhoz, hogy az állam hivatalos nyelve a román. Nem látom ezeketán még csak lehetőségét se a békés együttműködésnek és ezért bejelentem, hogy a választmá-

nyi tagságomról lemondok. Ezután **Petrutiu** Jusztin dr. a maga s **Jancu** Cornél dr. nevében is közölte lemondását. **Ispravnic** Sever dr. pedig a kamara román tagjai nevében közölte, hogy csatlakozik a lemondott választmányi tagok kijelentéseihez.

Dr. **Parecz Béla** röviden reflektált a felszólalásokra, kijelentvén, hogy nincs szándékában demonstrálni az államnyelv ellen, de nem bírja elég jól a román nyelvet. A román ügyvédek azonban nem elégitette ki ez a válasz és azonnal eltávoztak. A rendkívüli közgyűlés ezután letárgyalta a napirendre tűzött ügyeket.

Városi fogalmazó az ügyészség fogházában

Bizonyára sokan emlékeznek még Aradon **Popovici** Auréla, a polgármesteri hivatal fogalmazójára. A mindig elegáns, hosszuhaju, monoklis fiatal ember nem sokára az impérium átvétele után került a polgármesteri hivatalba, ahol hasznát vették az intelligens, munkabíró hivatalnoknak. Hónapokkal ezelőtt a város megbízásából Bucurestibe utazott, hogy ott a város részére cukrot és egyéb közszükségleti cikket vásároljon. Százötvenezer leinél nagyobb összeget vett kezeihez **Popovici** fogalmazó, aki hónapokig tartózkodott Bucurestiben anélkül, hogy megbízásának eleget tett volna. Nemrég dr. **Robu** János polgármester Bucurestiben járt, találkozott a fogalmazóval és felelősségre vonta, hogy miért nem tett eleget kötelességének. **Popovici** ekkor töredelmesen bevallotta, hogy **a kezeire bízott pénzt saját céljaira fordította** és megígérte, hogy hamarosan pótolni fogja azt. Sikerült is egy jótékonyságáról ismert aradi vállalkozótól 64.000 leit szereznie, amelyet átadott a polgármesternek. Így is körülbelül 100.000 lei hiány mutatkozott. A napokban **Popovici** visszatért Aradra, ahol a rendőrség őrizetbe

vette. A fiatal embert nagyon megtörte a fogság. A rendőri cellában öngyilkosságot kísérelt meg, amelyet azonban idejekorán meghiúsítottak. Szombaton átkísérték az ügyészség fogházába. Most ellene hűtlen kezelés miatt indul meg az eljárás. **Popovici** Aradon is nagy lábon élt. Szerette a társaságokat, nagy összegekben kártyázott s ugyanezt az életmódot folytatta Bucurestiben is, ahol igen előkelő társaságokban kártyázta el a reá bízott hivatalos pénzeket.

A pápa megengedte a magyar püspökök eskütételét.

Budapesti tudósítónk táviratozza: **Majláth** püspök, aki a Romániához csatolt területen levő magyar püspökök megbízásából **Goga** Oktaviánal tárgyalt, majd audiencián volt ez ügyben a királynál is, ezidő szerint Rómában időzik, hogy a pápától engedélyt kérjen a magyar hűségeskü semmissé nyilvánítása és a román hűségeskü letétele tárgyában. Amint Rómából jelentik, **Majláth** püspököt a pápa hosszabb kihallgatáson fogadta s meghatalmazta, hogy a béke ratifikálása után az összes magyar püspökök tegyék le a román kormány által kívánt hűségesküt.

Megtalálták Attila koporsóját?

TIMISOARA (Temesvár). Nagyszentmiklósról ide az a jelentés érkezett, hogy ott egy homokbányában a munkások ásás közben megtalálták Attila hun király hármass érckoporsóját. A hihetetlennek látszó dologról hivatalos helyre is érkezett jelentés. Eddig nem jött határozott értesítés. Hogy a hun király sírja Nagyszentmiklós környékén lenne, nem valószínű, mert a bécsi kincstárban őrzött híres Attila-kincseket szintén Nagyszentmiklós környékén találták. Nagyszentmiklós közelében már régebben végeztek archeológiai ásatásokat Attila sírja után.

Kiknek kell jelentkezni?

A repatriáló hivatal közlése szerint holnap, kedden a következőknek kell jelentkezniük a repatriáló hivatal helyiségében: **Bácskay** Rezső, **Bakó** Erzsébet, **Back** Aranka, **Bakai** Lajosné, **Bakó** Erzsébet, **Bakró** Lukácsné, özv. **Bakos** Pálné, **Barta** Ilona és családja, **Bartovics** István, **Bartus** Antal, **Braun** Izabella, **Bauer** Ede és családja, **Braun** Lajos és családja, **Bajkán** János, **Barabás** Sándor, **Barrier** Máté, **Barakos** János, **Barna** Elek, és családja, **Barkóczy** András, **Baross** Lajos dr., **Bartha** Jánosné, **Barta** Jenő, **Bányai** Károly és András, **Báni** János, **Banics** Antal, **Bányai** János, özv. **Barra** Fülöpné, **Bár** Mihály, **Balai** Ferenc és családja, özv. **Grosz** Hermanné, **Grosz** Károlyné, **Grosz** Dezső, dr. **Grosz** Ignácné, **Grosz** Ignácné, **Grosz** Hermanné, **Grosz** Mór, **Grosz** Zsigmond, **Groszmann** Bernát, **Gottlieb** Bernát, **Geier** Péter, **Geier** Ernő, **Gaiu** Evelin, **Geisler** Péter, **Gramenfeld** Mór, **Grauer** Ilona, **Garai** Károly, **Gartner** Géza, **Garmai** Erzsébet, **Gáspár** Sándor, **Gazdácska** Albert, **Gaál** Gergely, **Gaál** Ferenc.

Jászi és Linder a belgrádi kormányval tárgyaltak.

A Banatul Romanesc irja, hogy nov. 20-án megjelent egy Belgrádban **Draskovics** belügyminiszter előtt **Linder** Béla pécsi polgármester és **Jászi** Oszkár volt magyar nemzetiségi miniszter. Céljuk az volt, hogy arra kérjék a szerb kormányt, hogy maradjon továbbra a szerb haderő Baranyamegyében, míg Magyarországon el nem dől az államforma kérdése. Egyben arra kérték a szerb kormányt, hogy hosszabítsa meg az okkupációs határidőt és küldjön ki kormánybiztost, kinek vezetése alatt a baranyai községi választásokat meg ejtsék. A közigazgatás számára teljes autonómiát kértek. A szerb kormány megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja.

AZ „ARADI KOZLONY”

bekapcsolt telefonszáma 151.

HIREK.

Baranya és Nyugatmagyarország.

RÓMA. A Belgrádban megjelenő Pravda jelentése szerint a jugoszláv kormány jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amelyben közli, hogy a jugoszláv hadsereg nem üríti ki mindaddig Baranyamegyét, a míg a magyarok Nyugatmagyarországot át nem engedik Ausztriának, amelyet a st. germaini szerződés nek juttatott.

— **Dr. Robu Janos** polgármester ma feljött hivatalába és a folyó ügyeket elintézte. Mivel a polgármester még nem teljesen egészséges, nem foglalta el hivatalát. Valószínűleg holnap vagy holnapután kezdi meg működését.

— **A 20 ÉS 100 LEIES GERMAN BANKJEGYEK BECSERÉLÉSE.** Az Argus című bukaresti szaklap értesülése szerint ezeket a bankjegyeket is mihamarabb kivonják a forgalomból, még pedig abban a mértékben, ahogyan a Banca Nationala kellő mennyiségű új bankjegy nyomtatásáról tud gondoskodni.

— **Grita Ovidiu** rendőrprefektus felhívja a civillakosságot, hogy a panaszával ne forduljon a katonai hatóságokhoz, hanem a rendőrséghez.

— **KÖTELEZŐ AZ OKMÁNYBÉLYEG.** Az adóhivatal figyelmezteti a közönséget, hogy december 1-től kezdve úgy a váltókra, valamint bármilyen kérvényre bélyeget kell ragasztani, mert ezentúl az adóhivatal nem fogadja el a bélyegilletékek készpénzbeni lerovását. Az adóhivatal egyben felhívja a kis- és nagytrafikokat, hogy bírság mellett kötelesek a szükséges bélyeg mennyiségét készletben tartani és azt, mint már lapunkban jeleztük, a clujji (kolozsvári) Monopol igazgatóságától tartoznak beszerezni.

— **A VASÁRNAPI KÖRVADÁSZATOK.** Tegnap Kiszénán a József főhercegi uradalom fényes hajtvadászatot rendezett. A vadászatot részt vett a megye több előkelősége és a tisztikar számos tagja. Terítékre került 340 nyul. A Junó vadásztársaság ugyancsak tegnap körvadászatot tartott a szederhát pusztán. A Jupiter vadásztársaság is vasárnap tartott körvadászatot, de meglehetősen gyenge eredménnyel, mert mindössze 13 nyulat és 3 foglyot ejtettek zsákmányul.

— **FELOSZTOTTÁK AZ ARADI ÜZLETVEZETÉS BUTORAIT.** Ma tanácskoztak az aradi vasutigazgatóságon Niga bucaresti igazgató, Trancu satu-mare (szatmári) igazgató és a timisoarai (temesvári) üzletvezetőség kiküldöttjei, az aradi üzletvezetőség butorainak elosztása ügyében. Az aradi üzletvezetőség butorait a bucaresti, timisoarai és a satu-marei üzletvezetőség között osztják föl. Az aradi üzletvezetőségnek ismert automatikus házitelefona a bucaresti közlekedésügyi minisztériumba kerül.

— **A TANITÓK ÉS A NÉPSZÁMLÁLÁS.** A tanitók küldöttsége ma megjelent a polgármesternél és bejelentette, hogy abban az esetben, ha a népszámlálásnál el lesznek foglalva, nem tudnak tanítani. A polgármester megígérte, hogy intézkedik, nehogy a tanításban fenntartás legyen.

A repatriáló hivatal vezetője — a vádokról.

Egy clujji (kolozsvári) lap foglalkozik az aradi repatriáló- és lakáshivatal működésével és többek közt azt hozta fel a repatriáló hivatal vezetője ellen, hogy ő illetéktelenül adott volna többeknek Magyarországra és vissza szóló repatriáló utleveleket, amelyeket azok valutacsempészésre használtak volna fel. Ez ügyben felkerestük a repatriáló hivatal vezetőjét, aki munkatársunknak a következőképp nyilatkozott.

— Tény az, hogy adtam Magyarországra és vissza utleveleket repatriálás útján, mindössze

— **Daschievici tabornok emléksora!** Megirtuk, hogy egy bizottság dr. Moldován Silvius prefectus és Daschievici tábornok vezetésével meglátogatta a Kulturpalotában levő tanszerkiállítás. Daschievici tábornok a következőket írta a kiállítás emlékkönyvébe: „Csodálattal adózom Balázs Ferenc igazgató urnak a tanügyért és kultúráért tett szolgálataiért.” Balázs Ferenc árvaházi igazgatónak több évi fáradtságos munkája ez a kiállítás. A város értékes kulturmissziót teljesítene, ha ezt a kiállítást megtekintésre a közönség rendelkezésére bocsátania.

— **Adótárgyalás.** A december hó 1-re a II. osz. bizottsághoz kitűzött: Reisinger Sándor, Reiniger Samuné, Reinhardt Kálmán, Reinhardt Kálmáné és Reioher Károly adótárgyalása december 6-ra és a f. évi december 4-re ugyanezen bizottsághoz kitűzött: Porezán Lajos, Popovits Demeter, Poppé Sándor, dr. Pop Cs. István, özv. Pap Józsefné, báró Pop Aurél Pöhm János, Polónyi Pál adótárgyalása december 7. napjára lett elhalasztva, a közbeeső ünnepek miatt.

— **KEVES AZ ESKÜVŐ.** Az aradi anyakönyvi hivatalban a házasságkötésekben, szeptember és október hónapokhoz viszonyítva, meglepő csökkenés állott be. Ebben a hónapban csak elvétve történtek házasságkötések. Vasárnap például egy házasságot kötöttek. A múlt hónapokban ezzel szemben vasárnaponként tömegesen jelentkeztek házasságkötésre.

— **A PIACI ELŐVÁSÁRLÁS ELLEN.** Bartos Ede és Rosenberg és társa baromfi nagykereskedők beadványt intéztek a polgármesterhez, amelyben intézkedést kérnek, hogy akadályozza meg azt, hogy a vidékről beözönlött kereskedők jókor reggel a piacon levő baromfit összevásárolják, mert ezzel tetemesen növelik a baromfi-árakat.

— **FELÜLVIZSGÁLJÁK A GYÓGYSZERTÁRAKAT.** A belügyminiszter a főorvosi hivatalhoz rendeletet küldött, amely szerint az összes aradi gyógyszerárak és drogeriák engedélyét felül kell vizsgálni, hogy a tulajdonosok vezetik-e a gyógyszerárakat, vagy drogeriákat, vagy bárbe vannak-e adva.

— **A VÁROSI MENETJEGYIRODA KÖZLI,** hogy félerítés elkerülése végett vegye tudomásul a közönség, hogy a menetjegyiroda nincsen abban a helyzetben, hogy utleveleket nyolc nap alatt megszerezhessen s erre nem is vállalkozik. A menetjegyiroda utlevél osztálya csak a szükséges okmányokat beszerzi, a kérvényt felszereli és az utleveleket külön

33 ilyen esetben volt, valamennyi azonban a prefectura és a Siguranta jóváhagyásával történt és valamennyi fél családi ügyekben utazott el.

A repatriáló hivatal vezetője meg is mutatta munkatársunknak mind a 33 esetre vonatkozó aktaikat, amelyek bizonyítják, hogy valamennyi utlevél a prefectura jóváhagyásával állított ki. A repatriáló hivatal vezetője különben is az intézmény fennállása óta vezetője a hivatalnak és azért vezet még a mai nap is, mert hivatalát lelkiismeretesen tölti be.

futárral ellátatja a bucaresti szükséges konzulátusok láttaozásával. Felvilágosítás díjtalan.

— **ÜDVÖZLET AZ ARADI LEÁNYOKNAK.** Szívélves üdvözetet küldünk az aradi leányoknak a november 10-én bevonult aradi és ujaradi fiatalemberek. Sibiu 19120 XI. 20. Morschil János Kaufmann Konrad, Haus Ferenc, Geck József, Tiszler János, Petka Péter, Gebhard Antal, Gaug Mihály, Király József, Hartmann Mihály és Ferenc, Friedrich Ferenc, Bernandin András. Címük: Battalion No. 7: Administratio, Sibiu.

— **A VASÁRNAPI TEADÉLUTÁN** várakozáson felül sikerült. Ugy az erkölcsi, mint az anyagi siker a legszebb volt. *Besurabescu* és *Daschievici* tábornokok is részt vettek a teadélutánon, azonkívül ott voltak a város tárdalmának előkelőségei és a tisztikar számos tagja. A délután tiszta jövedelmét a rendezőség a nők otthona javára fordítja.

Könyvtárat, hangjegyeket és festményeket vesz kerpel.

— **TILOS A BEVÁNDORLÁS AMERIKÁBA.** Newyork. Az Egyesült Államok kongresszusa legközelebbi ülésén bevándorlási törvényjavaslattal foglalkozik, amely arra való tekintettel, hogy Amerikában a munkanélküliség növekedőben van, a bevándorást két évig megtiltandó.

— **TÜNDÉRUJAK** sütnék, főznek, varrnak, festenek, mintáznak pihenés nélkül, csak hogy idejére elkészüljön az a tenérdek ajándék, melyben egyaránt ötöme lesz gyermeknek, felnőttnek, aki vasárnap eljön a Növédelmi Hivatal Mikulás-ünnepélyére, mely d. u. fél 4 órakor veszi kezdetét a Fehér Kereszt nagytermében. Még Meseország is szabadságot ad erre a délutánra minden villiót, angyalát, törpéjét és krampuszát, hogy a Mikulásról regéljenek a jó gyermekeknek. Ne is maradjon otthon egy se!

— **A PINCÉREK BÉRMOZGALMA.** Az aradi kávéházi és vendéglői pincérek és alkalmazottak eddig a fizetésen kívül a jövedelem 10 százalékát kapták. Ezt a százalékos haszonrészesedést a kávéosok és vendéglősök 6 százalékra szállították le. A pincérek mozgalmát indítottak anyagi helyzetük végleges rendezése érdekében. A bérmozgalm ügye most *Popescu* munkügyi megbízott elé került, aki megkezdte a tárgyalásokat.

LEGUJABB 219

D'ANNUNZIO TOVÁBB HÖDIT. A Corriera De la Sera jelenti, hogy D'Annunzio ragaszkodik álláspontjához, mely Fiumét szabad állammá teszi és mint szabad államnak joga van szerinte határait is megszabni. D'Annunzio makacsul megmarad annál a tervnél, hogy Dalmáciát egész Cattaroig meghódítja.

LENIN PARANCSA A NÖKHÖZ. Moszkvából jelentik, hogy Lenin súlyos büntetéssel kötelezi az orosz nőket, hogy a katonaságnak ruhákat varrjanak. Minden család köteles 8 napon belül egy katonaköpenyt beszolgáltatni.

KONSTANTIN KIRÁLY VISZSZATÉRHET. Annak a ragaszkodásnak, mellyel a görög nép viseltetik Constantin király iránt, ugylátszik nem tudott ellentánni az antant. Tegnapig minden távirat, mely külföldről érkezett, egybehangzóan úgy szölt, hogy Constantin nem ülhet vissza a görög trónra. Athénben ezzel szemben az volt az álláspont, hogy a népszavazás kedvező eredménye után Constantin visszatérését megakadályozni nem lehet senkinek. A népszavazás vasárnap lesz és ennek eredménye Görögországban senki előtt sem kétséges. A volt király visszahívásának óriási többsége lesz. Egy londoni távirat azonban annak a reménynek ad kifejezést, hogy e kérdésben nem lesz konfliktus Görögország és az antant között. Londonból jelentik: Lloyd George belenyugszik Constantin király visszatérésébe, ha az uralkodó rábírható lesz az angol politika támogatására.

ÚJ ÉRTÉKRENDSZER MAGYARORSZÁGBAN ÉS AUSZTRIÁBAN. A világpiacon majdnem teljesen értéktelenedett koronát új értékrendszerrel igyekeznek felcserélni Magyarországon és Ausztriában. Bécsből jelentik, hogy az osztrák-magyar gazdasági tárgyalásokon új érmek és értékrendszerről tárgyalnak.

CSEH VÉLEMÉNY OROSZORSZÁGRÓL. A prágai Pravodudu jelenti, hogy az a szociáldemokrata küldöttség, mely az orosz helyzet tanulmányozására ment ki, Moszkvából ma visszakerkezett. A küldöttség az oroszországi viszonyokat normális szempontból borzalmasoknak és tarthatatlanoknak mondja.

VASUTI KATASZTRÓFA. Budapestról jelentik: a Csömör melletti helyi érdekű vasut hibás váltóállítás folytán belefutott egy tehervonatba. Az utasok közül egy meghalt, három súlyosan, több könnyebben megsebesült.

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL barna asszonyka idősebb uriember barátságát óhajtja, ki szerényen támogatná. Levelek „Próba szerencse” jellegre a kiadóba kérek. 4886

Alkalmazás.

MINDENNEMÜ kézimunkát és cigarettatöltést vállalok. Cim a kiadóban. 0013

DEUTSCHES FRAULEIN wird gesucht Wolf, Könyök-gasse No. 5. 4885

FEHÉR NEMÜ VARRÁSA, gomblyukak és javítás elvállaltatik Thököly Imre-utca 23. 4889

IDŐSEBB SZOBAINAS állást keres nagyobb uriháznál. Cim a kiadóban. 4890

FIATAL KERESKEDŐSEGÉD azonnali belépésre állást keres. Versigán Szilárd Akdófalva, u. p. Boroshebes. 4851

Vétel és eladás.

UJ BUTOR HITEL! Értseim a közönséget, hogy beszerezhetnek ebédő, hálószoba, egyes fa- és vasbutorokat. 1000 Lej után fizet hetenként 6 Lejt. GARAI butorüzletében. Asztalos Sándor-utca 5. szám. 4221

GYERMEKKOCSI, jókárban levő eladó Str. Popa Ion Russu (Luiza-utca) 4. I. em. 9955

KÉT NYEREG eladó. Kovácsné, Radnait utca 24. sz. 4891

VALÓDI szkunysz boa és egy gyermek-ágy eladó. Cim a kiadóban. 4894

ANTIK PORCELLANT, butort, szőnyeg-eket, festményeket, ékszeret voss Salon Artistique Boulevard Regina Mária (Andrássy-tér) 21. 10351

BÖSENDÖRFER ZONGORA eladó. Cim „Apateleak 5. posterestante.” 4847

ELEGÁNS mahagoni ebédő és uriszoba szőnyegekkel eladó Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 10. III. emelet. 9954

Ingatlan.

ILLÉS-UTCA 94. számú ház kedvező feltételek mellett eladó. 4895

Ellátás.

VIDÉKI „GIMNAZISTA” úrleányka keres jó családnál teljes ellátást zongora használatát. Bövebbet Meer Iestéküzletében. 9955

Különféle.

FŐZÓNŐK, vagy gazdasszonyok uriházhoz ajánlok. Illés-utca 75. szám. Ivánka. Ugyanott egy szobaberendezés eladó. 4887

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.

9580. 1920. p. m.

HIRDETMEY.

Értseim Arad város közönségét, hogy a clujii belügyi államtitkárság által 362-442-1920. sz. c. kiadott rendelet értelmében a város területén az általános népszámlálás feladatát az 1919. évi december hó 1-ének megjelölt állapot figyelembevételével elrendelem annak fogantatásával és irányításával Sztolka József adóhivatali főnököt bízom meg.

A város területén 42. összeirási bizottság fog működni, amely bizottságok utcák szerint házról-házra járva az összeirást személyenként, nemenként megjelölve a 21. évet meghaladó férfi lakosokat nemzetiség szerint lajstromként fogják teljesíteni a rendelet rendelkezései szerint.

Ezről a város közönségét azzal értesitem, hogy mindazok, akik a kiküldött összeirási bizottság tagjait teendőik teljesítésében akadályozzák, avagy valamilyen adatok bementésével félrevezetnek, a fennálló törvények rendelkezései alapján szigorúan büntetve lesznek.

Arad, 1920. november 24.

Dr. ANGEL, polgármester.

Zár alá vették az élelmiszereket ^{Tilos a szállítás}

A *Monitorul Oficial* november 24-én megjelent száma rendeletet közöl, amely szerint az összes gazdasági termények további in-
félékedség azok leltározása céljából **zár alá vétetnek**. A termelők kötelesek lesznek a birtokukban lévő mennyiségeket bejelenteni. A leltározás befejezéseig **tilos az élelmiszerek eladása és szállítása**. Ez alól kivételes esetekben az egyes községekben alakítandó bizottságok adhatnak engedélyt, ha a gabonát a megye területén egyik községből a másikba akarnák

Lakbérleti tárgyalások.

Ma délelőtt hozott ítéletet a Zih József kir. járásbíró elnöklete alatt működő lakbérleti bizottság a következő ügyekben: **Róth Mór** megvette a Szent László-utca 8. számú házat és azonnal felmondott az ott lakó özv. **Seidner Bernátnénak**. Kérte a bizottságot, hogy érvényesítse a felmondást, mert neki ama ház pincéjében van üzlethelyisége. Felajánlotta **Seidner Bernátnénak** a Lovász-utca 3. szám alatti lakását. A bíróság nem érvényesítette a felmondást, mert nem ismerte el létkérdésnek, csak kényelmi szempontnak **Róth** kívánságát. **Rákóczy Józseftől** **Csenkey Károly Lipót-u.** 10. számú ház tulajdonosa 3 szobás lakásért 2400 lei évi bért követelt. **Rákóczy** kérte a bizottságot, hogy szállítsa le ezt a bért. A bizottság méltánytalannak tartott egy külvárosi lakásért ennyi bért és mivel új bérletről volt szó, 1200 leiben állapította meg a bérösszeget. **Gammer Lászlóné** **Boros Béni-tér** 6. számú házában évi 4800 lei bérért bérelt lakást, kocsiszint, raktárhelyiségeket. **Egető János**, majd mikor neki nem volt több szüksége a bérelt helyiségekre, a háztulajdonos megkérdezése nélkül átadta azokat **Reisz Sándor** csetgyárosnak. **Gammer** né panasszal fordult a lakbérleti bizottsághoz, hogy tekintve az új bérlet, állapítsa meg újból a bérleti összeget. Felhozta azt is, hogy **Reisz** tulságosan igénybe veszi a raktárakat, mert évente legalább 180 hektoliter pálinkát és ugyanannyi sört mér ki ott. Hivatkozott arra is, hogy a **Korzó-kávéház** sokkal kisebb helyiségért 15000 leit fizet. A bizottság méltányolta **Gammer** né kérését és tekintve, hogy a kores-

szállítani. Egyik megyéből a másikba való szállításhoz az államtitkárság engedélye szükséges. Ezen rendelettel kapcsolatban egy másik intézkedés is megjelent, amely vonatkozik a gabonatermékek vasuton leendő szállítására. Nagyobb mennyiségekre vonatkozó szállítási engedélyeket az élelmiszerügyi államtitkárság, kisebb mennyiségekre nézve pedig a prefektusok fogják kiadni. Ezenfelül a vasuti üzletvezetőségeknek is hozzá kell járulnia a szállítási eszközök igénybevételéhez.

mák, ma tényleg jól jövedelmeznek, 5000 leire emelte fel az évi bérösszeget.

oooooooooooooooo

A dohány eladása — kötelező.

A *Romanul* jelenti: A Monopol igazgatósága minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a lakosság szükséglete a monopol cikkek tekintetében (dohány, gyufa, só) — tekintve, hogy ezek a cikkek a raktárakban elegendő mennyiségben állnak rendelkezésre — kielégítést találjon. A kisárusoknak, a mennyiben a nagyárusoktól szükségleteiket bármely okból fedezni nem tudják, joguk van a főraktárakból beszerezni a cikkeit, amelyek erre vonatkozólag már rendeletet kaptak. A nagy- és kistözsédektől megvonják az engedélyeket, ha pénzhány vagy más okból nem gondoskodnának megfelelő készlet beszerzéséről.

oooooooooooooooo

A lengyel—orosz béke.

VARSO. Az orosz-lengyel béketárgyalásokat november 24-én újból felvették. Az első teljes ülésen **Dombszky** lengyel delegátus kijelentette, hogy Lengyelországnak legjobb óhajtása a végleges és tartós béke mielőbbi megkötése. **Loife** orosz delegátus pedig örömmel vette tudomásul a lengyelek részéről elhangzott őszinte nyilatkozatot és azt hiszi, hogy ezután, közöttük minden további félreértés kizárt dolog.

oooooooooooooooo

A szerkesztésért ideiglenesen

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Consulat: ALEX. FRUGINA.

Fratii Apponyi elpó-, kalap- és uri-divat áruháza
ARAD, József főherceg-ut 7. szám. 10001

!! Kereskedők figyelmébe !!

Legelősből bevásárlási forrás fűszer-, gyarmat-, onkorka-, festék- és pipere áruházban.

Darvas cég nagykereskedésében
Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. (Városházával szemben levő utca.)

K ö h ö g é s,

vagy rekordtság ellen

Elwe pemetefucukorka legjobb!

Kapható mindenütt. 10044

Naponta frissen Orth. kóser vágott

hizlalt baromfi

kapható kicsinyben és nagyban.

Bartos Ede

baronfőkoreskedőnél Arad, Kapa-utca 7. Vizonteladónak kedvezmény. 4906

Figyelem! A n. 6. hongykő-zónsóg. szives tudomására adom, hogy raktáron keszen, valamint megrendelésre 15 napon belüli szállításra kaphatók a legújabb divatu kimenő női silokin és vakondkabátok. Szives pártfogást kór: 9955

L. Beregszászy, szücs czég
Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 30.

Porcellan

nagy választékban legelősből áron

Engel si Schwartz

Str. Metianu (Forray-u.) 2c. 4888

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

„Jézus Szive” gyógyszerára Boulevardul Regelo Ferdinand II. (Jozsof főherceg-ut.) 10331

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.

9257-1920. pm.

HIRDETMEY.

A 2538. számú 1919. június 23-án kiadott és az 1919. június 26-án a *Monitorul Oficial* 55. számában közzétett az állatokkal való kereskedelem korlátozásáról szóló törvény-dekrétum alapján az alábbiakban közhírré tétetik:

1. Az eladó fél köteles az azonosági igazolványon és marha levelen kívül az eladása vonatkozó hatósági engedélyt is felmutatni (IV. cikk.)

2. Az állatvágásra vonatkozólag az eladás, vagy vevés csak az illető kerületi állatorvos engedélyével történhetik. (IX. cikk.)

Ugy a hatóságok, mint az állatorvos által kiadott engedélyek 2 (Kettő) Leies okmánybélyeggel látandók el a belyeg-törvény 18. cikk 6. és 8. §-a értelmében.

A folyó évi október hó 21-én kiadott 12.672-1920. sz. gazd. és földművelésügyi miniszteri rendelettel egyetemben a 2538-1919. sz. törvény dekrétum és a 3825-1920. mint kiegészítő rendelkezésekkel kapcsolatban pedig, hogy az állami kerületi állatorvosok által engedélyezhetők a következő állatok vágása:

a) Szarvasmarhák (ökrök) bármely fajú és ha 5 évnél idősebbek, hizlaltak, vagy munkaképtelenek.

b) 8 éven tuli tehének, vagy ha két éven keresztül meddők, ami 2 tanúval bizonyítható a községi előjáróság előtt.

c) 12 éven tuli bivalyok.

d) Fogatlan vagy csorba fogu juhok és kecskék.

e) Öreg, rossz állapotban lévő és tenyésztésre alkalmatlan bikák.

f) Öreg és munkaképtelen lovak.

g) Bárányok és gidok a gazdasági és földművelésügyi miniszteri normák szerint.

h) Hizlott disznók és kosok korlátlanul. Tudomásul hozva azt a közönségnek, utasítom az ellenőrzéssel megbízott szerveket, hogy azon állatokat, amelyek nem felelnek a fentebbi rendelkezéseknek a vágástól föltétlenül utasítsák vissza és az ügyben a kellő intézkedéseket megtegyék.

Arad, 1920. évi november hó 29-én.
Dr. Angel, s. k. polgármester.